

Batavia gaf het bericht onverwijld aan Londen en Washington door – Helfrich gaf de kruiser 'Java' opdracht, naar Singapore te varen.

Alles wees er op dat een Japanse landing op handen was, maar waar? In Thailand? Op Malakka? Op Borneo? Niemand wist het.

★

Volgens het Japanse oorlogsplan moest de grote aanval op Pearl Harbor op zondag 7 december 7 uur 55 (plaatselijke tijd) ingezet worden. Kort voor 6 uur bereikte het Japanse eskader de tevoren vastgestelde plek, 300 km ten noorden van Pearl Harbor. Het was op zijn lange tocht van de Koerilen, die twaalf dagen in beslag had genomen, slechts één schip tegengekomen, een Japanner. Daags tevoren, 6 december, waren de Japanse onderzeeboten bij Pearl Harbor gearriveerd. Zij hadden kunnen waarnemen dat de Amerikaanse slagschepen alle acht in de marinebasis gemeerd lagen. De drie vliegekampschepen waren afwezig.

Eén van die onderzeeboten werd in de nacht van 6 op 7 december ontdekt. Er werd jacht op gemaakt en de boot werd om 6 uur 45 vernietigd. Het bericht omtrent deze actie dat onmiddellijk de bevelhebber van de *Pacific Fleet*, admiraal Kimmel, had moeten bereiken, werd ergens opgehouden. Ruim een kwartier na die actie, om 7 uur 2, namen van Oahoe af op een van de radarinstallaties vijf-en-twintig vliegtuigen waar die op een afstand van 200 kilometer rondcirkelden; dat waren Japanse bommenwerpers die op de langzamer vliegende torpedo-toestellen wachtten. De radarwaarnemers maakten de dienstdoende officier attent op die vijf-en-twintig vliegtuigen maar deze dacht dat het Amerikaanse toestellen waren welke aankomst op Pearl Harbor verwacht werd.

Toen de Japanners ruim drie kwartier later, 7 uur 55, hun aanval inzetten, werd de *Pacific Fleet* volledig verrast.

★

Aan de mogelijkheid van een Japanse overval op Pearl Harbor was door de Amerikaanse staven herhaaldelijk gedacht. Begin '39 was er in een stafstudie zelfs op gewezen dat het van Japans standpunt uit bij uitstek